

Udgivet af A/S Kristeligt Dagblad Grundlagt 1896
 Ansvarshavende chefredaktør og adm. direktør: Erik Bjerager
 Redaktionschef: Jeppe Duvå Kommerciel direktør: Hans-Christian Kock
 Tryk: Sjællandske Medier A/S

Kristeligt Dagblad mener

Udligning bliver aldrig retfærdig

Ophedet debat illustrerer behov for reform af udligningsordning

Det kan meget vel være ganske urimeligt, at den socialdemokratiske regering beskyldes for at ville forgyldte socialdemokratiske kommuner med sit udspil til en udligningsordning. Der kan sagtens være en god forklaring på, at en ikke specielt rig kommune som den sydsjællandske Stevns Kommune, der har en Venstreborgmester, ifølge regeringens udspil skal af med 7 millioner kroner ekstra, mens socialdemokratiske kommuner som Aalborg, Aarhus og Odense alle står til at vinde på regeringens udspil.

Problemet er bare, at regeringen ikke selv har sandsynliggjort rimeligheden i sit udspil, da det alt for længe stod uklart, hvilke parametre der lå til grund for beregningerne. Derfor kan det ikke overraske, at beskyldninger om kammerateri nu overskygger den vigtige debat om et Danmark i balance. For jo, der er behov for en form for afbalancering af udgifter og indtægter i landets 98 kommuner, som trods vores lands størrelse er kendetegnet ved store forskelle i befolkningssammensætning og dermed også beskætningsgrundlag og behovet for kommunal service.

At udforme en retfærdig udligningsordning er en opgave på linje med cirkelns kvadratur. Det kan virke åbenlyst skævt, at rige kommuner skal sende penge til kommuner, hvor borgerne har et langt større rådighedsbeløb, fordi man her kan bo markant billigere. Men lige så skævt virker det, at en borger i en fattig kommune skal affinde sig med dårlig ældrepleje, fordi kommunen har relativt mange pensionister og dermed færre velstående skatteborgere. At varetage begge disse hensyn er et politisk og etisk dilemma.

Vanskeligheden i at skabe et retfærdigt system blev da også dokumenteret, da den tidligere VLAK-regering i 2018 helt måtte opgive en reform af hele udligningsystemet. Det kan man kun beklage, for den aktuelle debat illustrerer tydeligt, at den fælles kommunale opbakning til systemet er svindende. Og resultatet af det vil ikke være mere balance, men nærmere en strid mellem landets kommuner, der alle vil spekulere i, hvordan man kan slippe billigst eller vinde mest.

Erkendelsen af, at en udligningsordning aldrig vil være udtryk for en højere retfærdighed, bør man overveje, om ikke tiden er inde til en enklere og mere gennemskuelig model.

I stedet for det nuværende system, hvor ganske mange af landets 98 kommuner modtager eller giver relativt små beløb på kryds og tværs, kunne man overveje, om ikke ordningen kun skulle omfatte eksempelvis de 10 procent fattigste og 10 procent rigeste kommuner? Dermed vil 80 procent af landets kommuner ikke blive rodet ind i det komplicerede spil om udligningskronerne, hvilket måske også kunne motivere nogle af disse til selv at effektivisere driften, hvor det jo ikke er nogen hemmelighed, at der i dag er stor forskel på kommuner, der ellers ligner hinanden ganske meget.

En anden mulighed kunne være at se på, om nogle servicefunktioner skal overføres fra kommunerne til større enheder som regionerne eller staten. Som Kristeligt Dagblad har beskrevet de seneste dage, står velfærdssamfundet ved et vadedsted, hvor store demografiske forandringer presser velfærden. Det er jo åbenlyst, at eksempelvis Læsø Kommune, hvor 34 procent af indbyggerne er ældre end 67 år, står med andre udfordringer end Københavns Kommune, hvor det samme kun gælder 9 procent af indbyggerne. Og spørgsmålet er, om det kommunale selvstyre reelt ikke bare er en illusion, hvis det hele alligevel afgøres af et uigennemskueligt udligningsystem, dikteret fra Christiansborg.

MORTEN RASMUSSEN
 NYHEDSREDAKTØR

▲ Pete Buttigieg (fra venstre), Elizabeth Warren, Joe Biden og Bernie Sanders er blandt de demokratiske præsidentkandidater, hvis interne diskussioner kan øge Trumps chance for genvalg. – Arkivfoto: Brian Snyder/Reuters/Ritzau Scanpix.

De demokratiske primærvalg kan ende uden en klar vinder. Det vil styrke Trumps vinderchancer

AF ANDREAS DINESEN

EFTER DE FØRSTE primærvalg i staterne Iowa og New Hampshire har kampen om at blive Demokraternes præsidentkandidat åbnet sig helt op. Den hidtidige favorit, tidligere vicepræsident Joe Biden, har klaret sig markant ringere end forventet, mens den unge borgmester Pete Buttigieg fra South Bend, Indiana, har taget føringen i muligheder foran senator Bernie Sanders. Også senator Amy Klobuchar har meldt sig ind i kampen med sin tredjeplads i New Hampshire. Dertil kommer tidligere borgmester i New York Mike Bloomberg, der på grund af sit sene kandidatur endnu ikke har stået på stemmesedlen, men bliver en farlig outsider på "Super Tuesday" den 3. marts, hvor en stor del af primærvalgene finder sted. En af de tidligere favoritter, senator Elizabeth Warren, har til gengæld tabt momentum og er på vej ud af kapløbet, før det for alvor er begyndt.

Ser man på de nationale målinger har Bernie Sanders overtaget førstepladsen foran Joe Biden. Biden kan dog endnu ikke afskrives, da han forventes at have langt stærkere fat i stater med højere andele af afroamerikanske og spansktalende vælgere. Samtidig er det interessant, at Bernie Sanders vandt New Hampshire med langt mindre andel af stemmerne end ved primærvalget i 2016. Sanders og Warren, der betragtes som de to progres-

sive kandidater, fik tilsammen cirka 35 procent af de demokratiske stemmer, mens de moderate kandidater Buttigieg, Klobuchar og Biden fik cirka 52 procent. Når man medtager (ligeledes moderate) Bloomburges medvind i de nationale målinger, så tegnes der et billede af, at en moderat kandidat i sidste ende vil have størst opbakning.

Baseret på de første resultater og nuværende meningsmålinger er det dog sandsynligt, at der ved konventet kan opstå en situation, hvor Bernie Sanders relativt set har flest delegerede, mens to eller flere af de moderate kandidater kan mønstre et absolut flertal. Et scenarie som statistikgurun Nate Silver vurderer sandsynligt. Det kan føre til det første "contested convention" i nyere tid, hvor det efter primærvalgene ved starten på det demokratiske konvent ikke står klart, hvem der vil blive valgt som demokratisk præsidentkandidat.

EN TING ER STATISTIK og meningsmålinger, men noget andet er, hvem der realistisk set har bedst chance for at slå Donald Trump til præsidentvalget i november. Selvom Bernie Sanders set fra et dansk klima- og velfærds perspektiv har de mest appellerende tanker, så er spørgsmålet, om hans tanker er for venstreorienterede til at trække de afgørende midtvelegere tilbage til demokraterne.

I USA handler primærvalgene mere end noget andet om at have momentum, og det har Pete Buttigieg i den grad. Han er veltalende og veluddannet, er krigsve-

TERAN og homoseksuel. Og så har han ingen politisk erfaring fra nationalt niveau. Buttigieg taler om håb og forandring, som er klassiske valgkampsbudskaber, der vækker minder om Obama, ligesom han har matchet Obamas kickstart til nomineringen i 2008 med en sejr i Iowa og en andenplads i New Hampshire.

I modsætning til Biden er Buttigieg god til at føre kampagne. Han har håndteret beskyldninger om racisme i sin tid som borgmester med målrettede budskaber om bedre behandling af afroamerikanere og spansktalende borgere. Udpeger han for eksempel Stacey Abrams, Deval Patrick eller Kamala Harris som sin vicepræsidentkandidat, kan han få en ekstremt bred appel både blandt minoriteter og hen over midten i amerikansk politik. Og så tæller det som et enormt plus i et europæisk perspektiv, at han har en ambitiøs klimapolitik, selvom klima som emne har været fraværende i debatten hidtil.

Kampen om nomineringen er på fuldt blus. Primærvalgene i Nevada og South Carolina i de kommende uger vil give en stærkere indikation på, hvad vi kan forvente af "Super Tuesday". En ligeså afgørende faktor kan blive, hvornår Barack Obama giver sin støtte til en af kandidaterne – og til hvem. Alt imens styrkes Trumps chance for genvalg, i takt med at demokraterne bruger energien på interne diskussioner.

Andreas Dinesen er cand.scient.pol.

Statens fodslæberi skal få afstøbnings-samling til at dø i glemsel

AF OLE JAKOBSEN

FOR ÅR TILBAGE kom jeg jævnligt i Den Kongelige Afstøbnings-samling for at tegne de klassiske græske og romerske afstøbninger, hvor man kunne sidde uforstyrret i koncentration med sin tegneopgave. Allerede dengang i 2000'erne var der begrænset åbningstid, som jeg indrettede mig efter.

Jeg kan derfor anbefale værdien ved at kunne sætte sig, tegne og indleve sig i den vestlige verdens kunst, for eksempel Michelangelos gipsafstøbninger. Hvad man får ud af at sidde og tegne afstøbninger, er en dyb indsigt i emnet og historien bag skulpturen, en tilfredsstillende personlig oplevelse og slet og ret at blive dygtigere. Det er stadig mange år efter en god erindring og værdifuld kilde til at forstå vores kultur, som ikke må gå tabt.

En anden positiv erindring er, at der i disse år, hvor jeg kom og tegnede, var et ler- og gipsværksted, som modtog grupper fra folkeskolen og mindre børn samt voksne.

Værkstedet var bemanded med kunstnere, der kunne vejlede og igangsætte både unge og voksne. Pædagogisk er det en enestående mulighed for, at unge får et førstehåndssindtryk af europæisk kunst samt det uvurderlige i at blive sat igang med selv at erfare, hvad ler er i værkstedet og under vejledning.

Ikke mindst i dag er det en mulighed for at slukke mobilen og opleve at gå fra venstre til højre hjernehalvdel og blive ét med det, man modellerer eller tegner, opleve følelsen af at fortabe sig i arbejdet og føle velvære og engagement. Helt ned til børnehavaldere vil børn kunne få en livslang oplevelse med blyant og papir på de tre etager i pakhuset, som mange vil have gavn af, også når de bliver voksne.

Der er ingen tvivl om, at den fodslæbende planlægning fra statens side med pakhuset og afstøbnings-samlingen har ét formål, nemlig at få det til at forsvinde i glemsel, så ejendommen kan sælges.

Ole Jakobsen er arkitekt.

Den såkaldte kosmopolitiske elite er slet ikke så kosmopolitisk. Næsten ingen seriøse politikere taler i dag for noget, man kunne kalde for global retfærdighed. Idéen om "åbne grænser" fungerer kun som et slogan. Der er ingen, der går ind for det.

JAN-WERNER MÜLLER, POPULISMEFORSKER, I INFORMATION

kort sagt

Gamle gravminder bør bevares

KIRSTEN BORGER POULSEN
 Gilleleje

I tilslutning til de udmærkede indlæg, som Kristeligt Dagblad for nylig har bragt om bevaringsværdige gravminder, vil jeg gerne tilføje følgende.

Angående sløjfning af gravsteder og gravminder på kommunale københavnske kirkegårde hedder det i deres kriterier for bevaringsværdige gravminder: "Alle gravminder, der er mere end 100 år gamle, bør i almindelighed anses for bevaringsværdige." Det ville være prisværdigt, om disse kriterier gjaldt for

hele landet. Man væmmes ved, at smukke gravminder måske en dag ophuges og anvendes for eksempel til vedligeholdelse eller opførelse af nye veje. Denne sag, som vedrører mange mennesker, bør der ikke tages let på.

Forskel på national og nationalist

THORKIL SOHN
 Bildtsvej 26, Ringkøbing

Historikeren Uffe Østergaard skriver i "historisk set" den 17. februar blandt andet, at "nationalisme har både en positiv og en negativ side, og det er svært at få det ene uden det andet". Den negative side er – som

det fremgår af artiklen – "uholdbare myter om egne fortræffeligheder og de andres fejl". Og den positive, som Uffe Østergaard vist først sent i livet har fået øje på, er, at den fungerer som "forudsætning for samfundets sammenhængskraft, uden hvilken demokratiet ikke kan fungere".

Kære Uffe Østergaard. Man kan sagtens få det positive uden det negative, men det kræver, at man kan skelne mellem at være nationalist og at være national. De to ting er nærmest modsætninger. At være national er at være forbundet med sit land, netop fordi det er ens eget – på en lignende måde, som man for eksempel er knyttet til sin

ægtefælle, sine forældre og så videre. Og er man national – og ikke nationalist – kan man genkende andre folks kærlighed til deres land som lig ens egen. Og man vil forstå den og kæmpe også for deres ret til at være dem selv. Og heraf følger også en forståelse for et frit mellemfolkeligt samarbejde og en erkendelse af, at ens eget land ikke er uden fejl og mangler – som man som voksen erkender det samme om sine forældres uden at holde op med at være tæt knyttet til dem.

Vil man undgå nationalisme, så er hemmeligheden blandt andet nationale politikere. Det hindrer, at det bliver en privatsag at bevare vort land.

Dyre plejeboliger er kold kassetænkning

LENE STEENBUCH
 Hammershusvej 20, Allinge

Kristeligt Dagblad har i flere artikler beskrevet, hvor dyre plejeboliger er mange steder i landet. Jeg har en god ven, der er kommet på sådan et på Bornholm.

Jeg fandt ud af, at den eneste grund til, at man bygger plejehjem om til dyre plejeboliger, er, at kommunerne så kan regne dem som rigtige lejligheder, og derved kan de pålægge beboerne at betale hele boligudgiften, i modsætning til et værelse med bad.

Dér, hvor min ven bor, er alle beboerne så dårlige, så

vidt jeg kan se, at de ikke har brug for en stor bolig, slet ikke et køkken, men det skal der selvfølgelig være, hvis boligen skal regnes for en lejlighed.

Jeg læste i vores lokale avis, at kommunen har et spareforslag: at flytte flere plejekrævende personer på plejehjem (læs: plejebolig), i stedet for at lade dem bo hjemme, hvis de fik meget hjælp til personlig pleje. Det er åbenbart billigere for kommunen, og det forstås man jo, hvis beboerne selv betaler alt i en plejebolig. Sågar kost og spand skulle min vens kone skaffe. Dermed ses det tydeligt, at oprettelsen af de dyre plejeboliger udelukkende er kold kassetænkning.

mediekommentar | P1 er hoppet på den store børnedyrkelse

AF SØRINE GOTTFREDSSEN

BEGREBET børneradio er ikke nogen ny opfindelse. Det eksisterede også i min ungdom, men nu er det vendt tilbage i en mere politisk udgave.

I mandags havde P1 premiere på programmet "Småborger", der er stærkt inspireret af to ting. For det første Mette Frederiksens (S) megen tale om at være børnenes statsminister og for det andet klimaaktivist Greta Thunbergs verdensberømmelse som vred teenager.

I "Småborger" bliver to børneværter ved navn Yoko og Mattias enige om, at de vil opøse statsministeren for at undersøge hende om de gode intentioner, og mens de venter på at komme i audiens, fører de andre samtaler om børns væsen og vilkår og beder folk på gaden

kommentere ideen med et børneprogram.

Ikke overraskende var alle, de mødte, positive og mente, at børn skal høres meget mere. Yoko og Mattias lyder vakse og søde, og der er en vis charme over projektet, men det ændrer ikke ved, at tidens Thunberg-forstærkede børneidealiserer er problematisk. Den rummer en længsel efter en slags frelsende renhed og lægger en byrde på børnenes skuldre, som de ikke skal bære endnu. Klimasagen udgør en stor faktor i alt dette.

Den kan nære et selvhad og en skyldfølelse blandt voksne mennesker, der for eksempel får flere og flere til at sige, at fremtiden tilhører børnene.

På sin vis er det jo banalt sandt, men det er også en skræmmende frase, der kan føre til en trist nedvurdering af alderens indsigt og det ældre menneskes ret

Greta Thunberg- dyrkelsen har fra begyndelsen fremstået som en usund katalysator for en misforstået ophøjelse af børn i vor tid.

til at blive hørt. Jeg håbede, mens jeg lyttede til "Småborger", at bare én af de adspurgte på gaden ville sige: Nej, børn skal ikke høres mere, de skal være børn. Yoko og Mattias kan sagtens tale modspil, men nej, sådan siger man ikke.

Den OPHØJELSE af børn og unge, som Greta Thunberg har givet et frygteligt

skub fremad, er tegn på afmagt i en civilisation, hvor det voksne menneske er i færd med at miste tro på sig selv. I stedet samles man i et enfaldigt håb om, at børnenes klarsyn til gengæld kan bane nye veje, og mens det kan ske i det pudsig øjeblik fra "Kejserens nye klæder", hvor barnet siger det, ingen andre tør, kan det ikke overføres til holdninger angående samfundets indretning.

Den har børn ikke forstået på – hvor skulle de have den fra? Ikke mindst for børnenes egen skyld skal barndommen ikke være politisk, og Greta Thunberg- dyrkelsen har fra begyndelsen fremstået som en usund katalysator for en misforstået ophøjelse af børn i vor tid. "Småborger" er endnu et produkt af mentaliteten, og under alle omstændigheder er det malplaceret på P1.

Sørine Gottfredsen er sognepræst og debattør.